

Posamezne številke:
Navadno Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18—, za ino-
skratko D 26—, dostavljen na dom
D 19—, za izkazuje D 18—
inzerati pa dogovoriti.

Naročila se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadno Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilka
vračun št. 11.787.

Ne naročila brez denarja ne se
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, sobota 17. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 113.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Sporazum in nespora- zum.

Maribor, dne 15. maja.

Beograjska »Reč« je prinesla izpod
peresa znanega hrvatskega publicista in
bivšega pokrajinskega namestnika gosp.
Jurja Demetrovića zanimiv članek
o sporazumu s Hrvati.

Da se federalistični blok vnema za to
formulo — piše g. Demetrović — je po-
vsem umljivo, ker z državo, stališča —
in tako gleda na vprašanje naše notra-
nje državne ureditve federalističen blok
— znači ta formula pogodbo po vzoru
ogrsko-hrvatske pogodbe ali še bolje:
avstro-ogrsko pogodbe, na kateri je bila
zasnovana dualistična monarhija. Tega
stališča federalistični blok ni zapustil,
ker se trdno oklepa ideologije, da so Sr-
bi in Hrvati (in seveda tudi Slovenci)
posebni narodi, ki morajo urediti svoje
odnose tako kot so jih Madžari in Hr-
vati oziroma Avstrija in Ogrska ure-
jali v prejšnji državi. Tudi »srbska fron-
ta« hoče ali nehoče pripravljati pot k po-
godbi med tremi narodi. Sporazum s Hr-
vati pomeni tedaj sporazum med dvema
(oziroma tremi) posebnimi narodi, ki ho-
čejo imeti skupno državo.

Demokratska stranka — in tu ni bilo
razlike med g. Davidovičem in Pribiče-
vičem — je za formulo narodnega in du-
hovnega jedinstva, katera pa federali-
stično formulo izključuje. S stališča
sporazuma so Srbi in Hrvati dva nara-
da, s stališča narodnega jedinstva pa so
eden narod. S stališča sporazuma je
treba napraviti novo pogodbo Srbov s
Hrvati in Slovenci, s stališča jedinstva
pa smo v vsem eno, ena in nerazdeljiva
celota, v kateri sinovi enega naroda tek-
mujejo med sabo in zasedajo pozicije
vsak po svojih sposobnostih.

Razumljivejši bi bilo, ako bi se takoj
po našem ujedinenju zahtevala uredi-
te v smislu sporazuma, t. j. po vzoru
Avstro-Ogrske. Danes pa slišimo besedo
sporazum, ne da bi nam kdo podal jasno
definicijo te besede, iz katere bi povzeli,
kaj misli pod »sporazumom«. Odgovor
na to je nejasen.

G. Demetrović sodi, da politiko gosp.
Davidovića čaka ona ista usoda, ki je
zadela g. Laginjo z njegovo »Hrv. zajed-
nico«. G. Radić je podobno kot sedaj g.
Davidovića izkoristil tudi g. Laginjo, ko
je slednji prevzel nekak »protektorat« nad
Radićem in v njegovem imenu zahteval
sporazum s Hrvati. Protektorat bana La-
ginje je imel kaj klavni konec. Podo-
ben konec bo imel protektorat g. Davi-
dovića, ki tudi zahteva sporazum s Hr-
vati in ki se daje izkoriščati od Radića.

G. Davidović je opustil linijo kon-
struktivnega narodnega jedinstva in sto-
pil v službo pokreta, ki je v bistvu čista
destrukcija, kateri je Hrvatstvo le mas-
ka. Radićevska je manifestacija povoj-
ne destrukcije in demoralizacije in kot
takva ni nič specifično hrvatskega, iz-
vzema morda tisto duševno preddispozici-
jo, ki jo je ustvarila negativna hrvat-
ska politika, na katero so bili obsojeni
Hrvati za časa avstro-ogrškega režima
in pa slovansko-nacionalni značaj (Hrvat-
ov). Na Hrvatskem se je najprej pričel
razmahovati komunizem in je Radić lo-
s težavo konkuriral z njim, dokler ga ni
po Obznani konzumiral popolnoma. Nje-
gova politika je bila temeljita, ker dr-
žavna oblast napram tej obliki destruk-
cije ni bila ne stanovita in ne dosled-

Davidovičev poskus.

Kombinacija z nevtralno vlado padla. — Kralj zahteva od Davidovića garan-
cije za izvedbo vidovdanske ustave.

BEOGRAD, 16. majnika. (Izv.) Davi-
dović je takoj po svoji večerašnji avdi-
jenci, v kateri mu je kralj stavil točna
vprašanja, sklical posvetovanje šefov o-
pozicije. Danes ob pol 10. uri dopoldne
so se sestali v demokratskem klubu gg.
Davidović, Marinković, Predavec, dr.
Korošec in Hrasnica. H konferenci, ka-
teri je prisostvoval tudi radikalni posla-
nec Petrović, ki se smatra po večerašnji
seji radikalnega kluba za odžaganega
od radikalne stranke. Posvetovanje je
trajalo do pol 11. ure. Ob 11. uri se je po-
dal Davidović ponovno na dvor, da po-
roča kralju. Njegova avdienca je tra-
jala do ¼ na 13. uro. Med tem se je zbra-
la pred dvorom velika množica, ki je ne-
strpno čakala na povratek Davidovića.
Istočasno z Davidovičem sta bila pri
kralju tudi gg. Balugdžić in dr. Ninčić.
Ko je Davidović zapustil dvor, ga je
obsula čakajoča množica z vprašanji. —
Davidović je odgovarjal, da mandata za
sestavo vlade še ni dobil ter da gre ob
16. uri ponovno h kralju.

Kakor se doznava, zahteva kralj od
Davidovića točne podatke o položaju v
parlamentu, zlasti o razmerju moči pred
verifikacijo radićevskih mandatov, da se
zamore ugotoviti ali je parlament res
sposoben za nadaljno delo in ali je sploh
možna verifikacija ostalih radićevskih
mandatov. Opozicijonalcem zatrjujejo, da
je Davidović podal tozadevno kralju
jamstva ter povdarjajo, da bo za verifi-
kacijo radićevskih mandatov glasovalo
tudi 15 radikalnih poslancev, ki imajo
v tem vprašanju popolnoma opredelje-
no mišljenje. Splošno se pričakuje, da
bo kralj Davidoviću danes popoldne po-
veril mandat za sestavo poslovne vlade.

Kraljev odhod v Pariz odgođen.

BEOGRAD, 16. maja. Zunanje mini-
strstvo javlja oficijozno, da je namera-

vano potovanje kraljevskega para v Pa-
riz odgođeno.

Ameriški priseljeniški zakon stopi v veljavo 1. julija t. l.

WASHINGTON, 15. maja. Zbornica
je s 308 proti 58 glasovom sprejela pred-
log, da s 1. julijem stopi v zakonito moč

priseljeniški zakon, ki vsebuje tudi dolo-
čilo o izključitve Japoncev. Predlog je
sprejel tudi senat s 69 proti 9 glasovom.

na. Naši državniki so se bali udariti po
Radiću, češ, da nebi zadeli Hrvatov in
Hrvatske.

Nato g. Demetrović konstatira dejstvo,
da v Avstro-Ogrski hrvatsko-srbska ko-
alicija ni imela enkrat vodila volitev. —
Ravno tako se niso predstavitelji nara-
dnega jedinstva imeli odločilne besede
pri volitvah na Hrvatskem zdaj v novi
državi. Volitve sta vodila Laginja in
Čimić in s tem je povedano vse.

G. Demetrović je mnenja, da g. Davi-
dović ni in ne bo dosegel sporazuma s
Hrvati, ko je zavrgel one Hrvate, ki so
se edini mogli v najtežjih razmerah
zoperstaviti destrukciji in ko je podal
roko destrukciji, ki jo istovesti s Hrvat-
stvom.

Politične vesti.

Češki tisk o francoskih vo-
litvah.

Tudi Čehi je nekoliko iznenadil izid
francoskih volitev, da si je bilo računati
z ojačenjem leveice. Skoraj vsi češki in
nemški listi na Češkoslovaškem povdar-
jajo, da francoska opozicija še sama ni
pričakovala take zmage. Češki tisk je re-
zultat francoskih volitev sprejel z zado-

voljstvom, ki ga izražajo celo desničar-
ski listi. Samoočebni je umevno, da Čehi
najbolj zanimajo vpliv francoskih volitev
na mednarodno politiko. Velika večina
tiska ne računa z znatnejšo izpremembo
političnega kurza v francoski zunanji
politiki, temveč smatra, da gre zgolj za
notranjo tekmo političnih skupin.

»Češkoslov. Republika« piše, da bo
moral novi levičarski blok šele dokazati
svojo konstruktivno moč in pozdravlja
grupacijo bloka, ki je ustvarjen brez
skrajne leveice. Današnja sestava levi-
čarskega bloka nudi možnost sporazuma
posameznimi skupinami, čeprav imajo
različne cilje. Zaradi tega se bo po vsej
verjetnosti nadaljevala dosedanja repa-
racijska politika. Reparacije so za Fran-
cijo življenjsko vprašanje, in Nemčijo bo
treba prisiliti k plačevanju, najsi je po-
tem na vladi nacionalni blok ali Herriot-
ov blok. Verjetno pa je, da bo prišlo do
ožjega sodelovanja med francosko in an-
gloško vlado.

»Prager Presse« izjavlja v dopisu svo-
jega pariškega dopisnika, da bo izpre-
memba nove francoske zunanje politike
imela bolj formalen nego stvaren zna-
čaj. Ali bo mogoče doseči miren spora-
zum z Nemčijo in bo Nemčija izpolnila
svoje obveznosti, katerih se niso odrekli
ne socialisti in ne radikali, ali pa bo pro-

DR. BENEŠ V RIMU.

RIM, 15. majnika. Češko-slovaški mi-
nister zunanjih zadev dr. Beneš je da-
nes dospel semkaj.

NADALJEVANJE ANGLEŠKO- RUSKE KONFERENCE.

LONDON, 16. majnika. Včeraj se je
zopet sestala v ministrstvu zunanjih za-
dev angleško-ruska konferenca. Pretre-
sali so se elaborati posameznih odsekov.
Konferenca je bila nato odgođena, da
zamorejo ruski delegatje preštudirati
angleške predloge ter dobiti nove in-
strukcije od svoje vlade. Konferenca se
bo bržkone nadaljevala šele 20. majnika.

LONDON, 15. maja. (Reuter). Seja
rusko-angleške konference je izdala ko-
munike, ki pravi med drugim: Britska
delegacija je spoznala, da je nemogoče
rešiti vprašanja nedavno sklenjenih po-
godb, me da bi vprašala poprej prizadete
države za nasvet. Sklenilo se je, da se
vprašanja osebne žalitve angleških dr-
žavljanov v Rusiji izza časa revolucije,
predložijo posebnemu razsodišču. Ruska
delegacija je izjavila, da sprejme raz-
sodišče samo v slučaju, da se pogajanja
izjalove.

Poincaréjevo slovo od Macdonalda.

PARIZ, 16. majnika. Poincaré je po-
slal Macdonaldu dolgo in prisrčno za-
sebno pismo, v katerem se ozira na tre-
nutni položaj angleško-francoskih poga-
janj in ponovno izraža svoje obžalovanje
ker je bil onemogočen nameravani se-
stanek v Cherguesu. Ugotavlja pa, da je
možen medzavezniški sporazum, ker vsi
priznavajo poročilo ekspertov kot pod-
lago za nadaljno skupno reparacijsko
politiko. H koncu izraža upanje, da bo
reparacijski problem v interesu obnove
Evrope povoljno rešen.

BORZA.

Curih, 16. maja. (Izv.) Predborza. Pariz
32.70, Beograd 6.975, London 24.63, Praga
16.60, Milan 25.02, Newyork 564, Dunaj
0.007550.

ZAGREB, 16. maja. Pariz 465—470,
Švica 1435—1446, London 352.80—355.80,
Dunaj 0.1136—0.1156, Praga 237.80—240.50,
Milan 353.80—361.80, Newyork 80.50—81.50

BEOGRAD, 16. maja. Pariz 461—463,
Švica 1435—1436, London 353—353.50, Du-
naj 0.1142—0.1143, Praga 338.75—339, Mi-
lan 359.50, Newyork 80.75—81, Budimpeš-
ta 0.10—0.1075, Bukarešta 39—40.

blemi ostal nerešen in bo svetovno mne-
nje definitivno prestopilo na francosko
stran.

Demokratska lista »Narodni Listy«
in »Narodni Politika« sta mnenja, da gre
bolj za izpremembo metod nego za iz-
premembo političnih smernic. Nov par-
lament bo dobil po vsej verjetnosti vla-
do radikalno-socialistične koalicije. Ki
pa se bo vendarle morala ozirati tudi na
nacionalni blok; opoziciji se tedaj brž-
kone ne bo zahotelo večjih izprememb.

Organ čs. socialistične stranke »Če-
sko Slovo« vidi v rezultatih francoskih
volitev zmago zmernih levičarjev in po-
zdravlja v nji simptomi zdravega razvo-
ja bodoče francoske politike, v nasprot-
ju z rezultatom nemških volitev, ki so
pokazale nemško politično neuravnote-
nost. »Češko Slovo« meni, da o hodoči
francoski politiki ni mogoče reči nič
stalnega, dokler ni znano, kako se bodo
parlamentarne skupine grupirale; iz tra-
dicije je dovolj znana nesloga franco-
skih političnih strank.

»Pravo Lidu«, organ socialno demo-
kratske stranke vidi v francoskih volit-
vah nenavadno važen pojav, ki bo po-
polnoma izpremenil francosko zunanjo
politiko. Nova vlada Briand-Herriot bo
sprejela načrt strokovnjakov in bo do-
segla popoln sporazum med Francijo in

Anglijo. V pretres bo prišlo tudi vprašanje priznanja Rusije de iure. Če bo francoska vlada nastopila pot sporazuma z Nemčijo, se bodo morali tudi nemški kričači skriti v kot in prepustiti Nemčijo miroljubnim strankam. Tako so francoske volitve popravile napako nemških volitev.

Agrarni »Venkov« je podobnega mnenja. Francoski narod se je izjavil proti prikriti diktaturi v notranji politiki in preradikalni smeri v zunanji politiki. Levičarske francoske stranke so za kompromisno rešitev francosko - nemškega spora in bodo zavzele pomirljivo stališče nasproti Nemčiji, kar bo za svetovno politiko velikega pomena.

Tudi drugi listi pričakujejo od nove francoske vlade, da bo uplivala pomirljivo in s tem prisilila tudi Nemčijo k večji uvidevnosti. Nekateri povdarjajo, da zmaga levičarjev pomeni ojačanje Društva narodov. »Prager Tagblatt« misli, da bo nova francoska vlada zopet pristopila k skupnemu sodelovanju z Anglijo in Italijo. Tudi za manjše države, ki imajo obvezne pogodbe s Francijo, pomeni zmaga levičarjev znatno olajšanje.

Videti je, da skoraj ves tisk pričakuje ublaženja mednarodne napetosti in pomirjenja Evrope. Če uvažimo, da se je tudi Anglija orientirala v to smer, je rezultat francoskih volitev korak k resničnemu oddihu vznemirjene Evrope. Sedanji status quo pa seveda ni niti najmanj ogrožen, saj se vsi državniki zavežajo, da bi bilo za mir cele Evrope nad vse usodopolno, če bi se kdo dotikal sedanjih mej in uvajal revizijo mirovnih pogodb z nedoglednim koncem. Pomirjenje Evrope in sveta stoni edinole na rezultatih, ki jih je ustvarila svetovna vojna; žanjimi vred pade svetovni mir v novo strahotno brezno.

*** Za naša demokratska zborovanja** se zadnji čas zelo zanimajo klerikalci. Gotovo ne iz ljubezni do nas, ampak ker so jim naša zborovanja, na katerih odpiramo ljudstvu oči, postala neprijetna. Smešiti skušajo! Seveda odkrito priznamo, da nimamo tako »sijajnih« zborovanj, kakor n. pr. g. Žebot, ki je imel v Kamnici 19 ljudi, pa je napravil iz tega lepo obiskano shod. Kar imamo, to priznamo, kar se nam ne posreči, tudi priznamo. V »Slov. Gosp.« se vedno gonijo pesem o našem prvem neuspehu pri Sv. Barbari v Slov. gor. No, gospodje, tudi mi bi vam lahko napisali n. pr. štorijo o Vašem »veličastnem« shodu v Zibiki, kjer je bilo najprej v oštariji 30 pivcev, ki so pa ob sijajnem govoru Vašega delegata tako splahneli, da je čez četrte ure govornik govoril samemu sebi. Ali naj vam postrežemo še z več takimi poročili?

*** Zadnji poskusi.** Kralj trdno vztraja pri zahtevi, da se sestavi poslovna vlada. Po konferencah z Balugdičem, Pašičem, Pribečevićem, Jovanovićem in Davidovićem je situacija danes tako daleč, da bo najbrže kralj napravil poskus z Davidovičem poslovno vlado. Davidović pa mora poprej kralju dati točen seznam poslancev, s katerimi hoče delati, seveda ne vračunši radičevske mandate. Kriza je stopila v zaključno fazo. Danes ali jutri mora pasti odločitev.

*** Radičevci naenkrat proti volitvam?** Dočim je Radić že leto dni sem pridigal, da treba vreči Pašiča in izvesti z vlado, ki bo po njegovi (Radićevi) volji, volitve, so gospodje sedaj nakrat preokrenili. V tem trenutku si volitev ne želimo, pravijo zdaj naenkrat. Pravijo, da bi prišlo do krvi, do klanja, do državljanske vojne in vrag vedi še kaj, če bi volitve vodila Pašić in Pribečević. V resnici pa se volitev začenjajo bati, ker bi ne samo Radičevci pali na polovico sedanjih mandatov, ampak bi tudi ostala opozicija izgubila. Zato pa »narode« — pravijo — noče volitev! Hinave!

*** Radičeve kule pokajo.** V Grubišnem polju v belovarsko-križevaškem okrogu na Hrvaškem so bile te dni občinske volitve. Radičevci, ki smatrajo ta okrog za svojo domeno, so dobili pri teh volitvah 4. samostalni demokrati 14 mandatov. E pour si muove!

*** Vstajo v Albaniji** je vlada udusila in je zopet gospodar položaja. Opozicija pa še vedno vztraja na zahtevi, da se

premesti sedež vlade v Valono ali Koricu.

*** Tirani, krvniki in barbari** so bili Madžari Radiću takrat, ko je še hrvatsko ljudstvo ječalo pod madžarskim jarmom. Danes, ko hoče Radić z demagogijo spraviti večino prebivalstva naše države v svoj tabor, danes piše o njih v svojem »Slobodnem domu« sledeče: »Bratje, ne bojte se ničesar. Vi niste tu od včera, vi ste tu preko tisoč let. Vi niste lenuhi, vi ste marljivi delavci, vi niste prosjaki, vi ste svoji gospodarji, vi niste divjaki, vi te prosvitljen narod... Stopite v naše seljačko in republikansko kolo, pa boste z nami skupaj kmetijska večina... Z nami so tudi Slovenci, Črnogorci in Macedonci, z nami so naravno tudi naši napredni Nemci...« Dovolj! Človeku se gabi ostudnost demagogije, katero zna Radić uporabljati, da pridobiva nezavedne mase s svojo seljačko in republikansko frazo in svojo oslastno priljubljenostjo Madžarom, Nemcem, Turkom in drugim nenarodnim elementom.

*** Velik uspehi pri volitvah v Franciji** so imeli zlasti komunisti. Dobili so v celih državi 900 tisoč glasov. V Parizu samem so dobili 3 mandate, v okolici 9. Izvoljen je tudi komunist Doriot, ki je bil radi protimilitaristične propagande obsojen na 10 let ječe. Sedaj zahteva, da ga izpuste iz zaporov.

*** Kako Nemci izzivajo konflikte?** Iz Varšave poročajo, da je tamošnji nemški poslanik po nalogu svoje vlade pri poljskem zunanjem ministru protestiral proti dozdnevni progonom Nemcev v poljskem delu Gor. Šlezije ter je izjavil, da nima zaupanja v tamošnje poljske oblasti, da bi ščitile Nemce. Poljski zunanji minister je izrazil svoje začudenje, da Nemci protestirajo proti nečemu, kar se sploh ni zgodilo. Dozdaj ni ugotovljen miti en slučaj, da bi se bila poljskim podanikom nemške narodnosti zgodila kaka krivica ali škoda, ampak je njihova imovinska in osebna varnost osigurana. Strah nemške vlade je neopravičen in — netakten.

TELOVADNA AKADEMIJA

SOKOLA STUDENCI

17. V. 1924, ob 20. uri.

TELOVADNA AKADEMIJA

Dnevna kronika.

— **Diamantno poroko** slavita dne 18. tm. v Pišecah pri Brežicah baron Alfred Moscon in njegova soproga Ida, rojena baronica Ožegovič.

— **Razvrstitev učiteljstva po novem zakonu.** Te dni se razpošiljajo rešenja o prevedbi po novem zakonu. Vsakdo, ki misli, da se mu je pri tem zgodila kaka krivica, ima po čl. 228 zak. o civilnih uradnikih pravico pritožbe na državni svet. Pritožba se mora vložiti najkasneje 30 dni po sprejemu odloka v dveh izvodih neoklikovano in priporočeno. Pritožbo je opremiti s potrebnimi listinami, kojih prepisi morajo biti overljeni po šolski oblasti.

— **Iz državne službe.** Na podlagi zakona o splošni upravi so dodeljeni v službovanje: inženjer Oskar Juran okrajnemu hidrotehničnemu oddelku v Celje za okraje Celje, Konjice, Gornji Grad in Smarje-Rogatec-Kozje ter inženjer Viktor Piletič. Maturant Albin Novak je imenovan za pripravnika pri komisarijatu železniške policije v Mariboru.

— **Poštna zveza Kozje-Koprivnica** bo v kratkem vzpostavljena z avtomobilnim poštnim prometom.

— **Strašen umor pod Šmartno goro.** V sredo, krog 4. ure popoldne so našli v gozdu pod Šmartno goro pri Ljubljani umorjeno žensko. Preiskava je dognala, da je to posestnica Marija Zevnik. Njeno življenje je precej žalostno. Leta 1914 se je poročila s posestnikom Janezom Balohom. Po komaj 1-tedenskem zakonu je moral mož na vojsko, kjer je kmalu nato padel. Mlada vdova in mati po smrti očeta rojenega otroka se je pozneje poročila s posestnikom Matevžem Zevnikom. Toda ta zakon ni bil srečen. Preprij je bil na dnevnem redu, posestvo je propadalo in žena je z troci večkrat

morala pobegniti k drugim ljudem, dokler se ni stalno odselila od moža. Poneje se je spoznala z nekim Janezom Kristanom iz Zg. Pirniča. Kristan ni na dobrem glasu; bavi se s tihotapstvom in je bil že večkrat radi tega kaznovan. Ta je imel nanjo velik vpliv. Končno jo je pregovoril, naj odpotuje z njim v Ameriko. Zevnikova je res pristala na to ter mu izročila 30 tisoč K za nabavo potrebnih listin in voznih listkov. Ker pa dolgo časa potem Kristan ni več prišel bliž, je zahtevala od njega pojasnila. Povabil jo je torej v torek zvečer k sebi ter ji zabil, naj pride sama. Krog 10. ure zvečer se je odpravila k njemu. Prej je še povedala neki znanici, da gre z njim v Ameriko. Kristan jo je po tem sestanku zvalil v gozd, kjer jo je ustrelil ter oropal. Odvzel ji je ročno torbico s 5600 K in zlato uro. Na prsih pa je imela še čez 14.000 D, za katere pa zločinec očividno ni vedel. Orožništvo je Kristana še isti dan aretiralo. Kristan taji dejanje. Aretran je bil tudi mož umorjene, Matevž Zevnik, ki pa je skoraj gotovo nedolžen.

— **Izboljšanje prometa z Madžarsko.** Od 1. junija naprej se bo promet z Madžarsko znatno izboljšal. Med drugim bo s 1. junijem uveden brzovlak Budimpešta-Zagreb-Reka, dočim bo brzovlak Budimpešta-Beograd, ki sedaj vozi samo trikrat tedensko, dnevno vozil.

— **Zenske in Čaruga.** Kljub temu, da je Čaruga dokazano večkratni morilec in čisto navaden razbojnik, uživa v ženskem svetu veliko priljubljenost, kakor smo opazili isto prikazen svoj čas pri morilcu Paskijeviču v Zagrebu. To se je pokazalo tudi pri včerajšnji razpravi na sodišču. Vso galerijo so zasedle ženske ter neprestano koketirale z razbojnikom, ki mu je to očividno prijalo. Ker vsi opomini predsednika sodišča niso nič zalegli in so se ženske oči še bolj upirale v Čarugo, je dal predsednik končno galerijo izprazniti.

— **Mezdno gibanje v Zagrebu.** V Zagrebu je zopet napočila doba meznega gibanja, ki so jo tokrat tvorili lezni delavci in peki. V nekaterih tovarnah je izbruhnila stavka. — Tudi pekovski pomočniki zahtevajo zvišanje mezd. Pogajanja so doslej ostala brez uspeha. V nekaterih pekarnah pomočniki stavkajo. Med organiziranimi in neorganiziranimi pomočniki je prišlo do sporov, ki so končali na policiji. V sindikalni organizaciji pekovskih pomočnikov je policija izsledila komunistični propagandni material ter je več osumljencev zaprla, nameravane sestanke stavkajočih pa preprečevala.

— **Velika poplava v Sunji.** Prebivalstvo Sunje je v noči od torka na sredo doživelo neprijetno iznenadenje. Krog polnoči je začela v nižje ležeče hiše udirati voda, do jutra pa je bil poplavljen že večji del mesta. Vsled večdnegnega deževja je reka Sunja silno narasla ter podrla varnostne nasipe. Nekaj siromašnejših hiš je voda celo odnesla. Vrtovi in polja so popolnoma uničena. Promet z vozovi je popolnoma nemogoč. Škoda je neprecenljiva. — Tudi Donava zopet stalno narašča. Pri Vukovaru je narasla v zadnjih dneh za poldrugi meter.

— **Suša v Liki.** V času, ko od vseh strani prihajajo vesti o deževju in poplavih, vlada v Liki velika suša, ki traja že skoraj 3 tedne. V okolici Gospića in Velebita že pet tednov ni padlo mti kapljice dežja. Vsled dolgotrajne zime so se setev zelo zakasnila, sedaj pa se vsled suše ne razvija povoljno. Prebivalstvo je v strahu, da bo letina slaba in računa že sedaj z velikim pomanjkanjem živeža.

— **Narodna zavednost v Zagrebu.** Kako globoko je že padla narodna zavest v prestolici Radičeve čovječanske republike, dičnem Zagrebu, kaže slučaj, ki se je odigral te dni pred zagrebškim sodiščem. Zida Julij Knoll in Herman Eisen-schmidt sta se morala zagovarjati radi goljufije. Kljub temu, da živita oba že nad 20 let v Zagrebu, nista smatrala za potrebno, da se priučita hrvatskemu jeziku. Po zakonu bi se morala razprava vršiti v uradnem jeziku, toda vršila se je izključno v nemškem jeziku. V mestu, kjer ni enega avtohtonega Nemca, se dvema židoma na ljubo zapostavlja doma in uradni jezik. Vkljub temu pa se je v celem Zagrebu našel samo eden list

— »Pokret« — ki je proti temu protestiral. Zagreb, kam ploveš?

— **Francoski kapetan Carlier,** ki je bil — kakor smo poročali — obtožen umora Švicarja Isellija in proti kateremu se je vršila minoli teden obravnava, je bil s sodbo, ki je bila izrečena v četrtek, obsojen na 20 let ječe, na povračilo sodnih stroškov in stroškov prevoza smrtnih ostankov Isellija v Curih. Zagovornik Carlierja je vložil priziv.

— **Kar Vi potrebuje, to je Elzafluid.** To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stabica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska. 2736

— **Bivši grški kralj Juri** je dobil od italijanske vlade dovoljenje, da se sme stalno naseliti v Italiji.

— **Drzen rop v Londonu.** V četrtek jutraj je bila sredi Londona izvršena nad vse drzna tatvina. Pred eno najbogatejših prodajalen draguljev se je ustavil avto, iz katerega sta sopila dva moža pred izložbeno okno; eden je udaril s kladivom po steklu in ga razbil, drugi pa je pograbil iz izložbe ovratnico s 43 demanti, vredno okoli 10 tisoč šterlingov. V trenutku sta moža stopila zopet v avto in oddirjala. Policija, ki je bila nemudoma obveščena o tatvini, je res dohitela avto, v katerem pa je našla le šoferja. Tatova sta med vožnjo izginila.

— **Fašisti in socialisti.** V Milanu je 6 maskiranih socialistov udrlo po noči v stanovanje socialističnega voditelja Singarettija, ga vrglo iz postelje ter hudo izmlatilo. Nato so ga vlekli na ulico, kjer so mu najprej obrili glavo, potem pa ga še enkrat pretepli in pustili nezavestnega ležati.

— **Zrakoplovna razstava v Pragi.** V Pragi bodo priredili od 31. maja do 9. junija pod pokroviteljstvom predsednika republike g. Masaryka mednarodno razstavo zrakoplovstva. Razstave se bo udeležila tudi nemška zrakoplovna industrija z mnogimi aparati najrazličnejših tipov. Zastopana bo tudi Francija, Holandija in Anglija. Italija doslej še ni prijavila svojega zastopstva.

Primorske vesti.

Sijajen uspeh koncerta Thierry-Beteto v Gorici. 14. tm. se je vršil v Gorici koncert, ki sta ga priredila odlična operna pevca iz Ljubljane ga. Thierry-eva in g. Beteto, in ki je nepričakovano dobro uspel. Dvorana je bila nabit polna in odobravanja ni bilo konca. Pevca sta morala opetovano ponavljati in mnogo točk dodati.

Fanatizem laškega duhovnika. »Istrski Riječnik« so od zanesljive strani poročali, da je prišel v Čres za nekoliko časa neki italijanski kapucin, da mašuje in pridiga. Prvo nedeljo je prišlo v cerkev mnogo vernikov, ki so pa odšli zelo razočarani. Pričakovali so namreč, da bo oče kapucin maševal in propovedoval v našem materinem jeziku. Toda maševal je latinski, govoril pa je — italijanski. V svojem govoru je častiti oče hudo užalil naše ljudstvo, ki prihodnjo nedeljo ni prišlo več v cerkev. Rekel je, da govori italijanski zato, ker je to državni jezik, ki se ga morajo vsi naučiti. Srbohrvaščina da spada v preteklost itd. Ko je pater prihodnjo nedeljo videl seboj le nekaj domačih Italijanov, se je razljutil in naperil ost svojega govora proti onim, ki hodijo z godbo po mestu ter pritrjajo dan na dan samo »feste« e solo feste. S tem pa je zadel nasprotno stran: po maši so ga nekateri godeci napadli in ga pošteno oklofutali. Pater ni so nič pomagali izgovori, da ni mislil na italijanske godece, ampak Slovane. Oditij je moral s Čresa.

Iz Beneške Slovenije. Onkraj stare meje v občinah Grmek (Grimacco) in Drenkija je dobila ob volitvah slovenska lista nekaj glasov. To je bil nečuten zločin v očeh italijanskih oblasti. Krivdo so zvalili na kaplane in druge duhovnike v dotičnih občinah, ko se je izvedelo za končni izid, so prišli orožniki poizvedovat za krivdo dotičnih duhovnikov prišel je poizvedovat celo sami pretorsodnik iz Čedada. Seveda niso mogli najti ničesar, kar bi kompromitiralo naše duhovnike in odšli so z dolnim nosom. Taka je voljna svoboda.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. maja 1924.

m Društvo »Jadrane« priredi v nedeljo, dne 18. tm. poldnevni izlet na Sv. Urbana in Sp. Kungoto. Zbirališče ob pol 12. uri v restavraciji »Kosovo«, Grajski trg 1.; odhod točno ob 12. uri. Prijatelji društva dobrodošli! Prosi se, malih otrok ne s seboj jemati!

m Mariborsko število »Čsl.-jugoslov. Lige«, ki je prinesla zanimive prispevke o Mariboru, je dobila tudi v našem uredništvu. Izvod stane 3 D.

m Ljudska univerza. V ponedeljek 19. tm. predava g. prof. Janko Glaser o romantiki. Ta struja, ki se je prvotno pojavila kot miselno gibanje in je šele v drugi svoji fazi dobila tisti širši značaj, ki je zelo vplival tudi na naše razmere, je eden najzanimivejših pojavov v zadnjem stoletju. Razpoloženje našega časa je v marsikaterem oziru podobno razpoloženju za časa romantike, zato bo predavanje o tej temi zanimalo slehernega mislečega človeka.

m Tombola v prid Otroški bolnici. Čisti dobiček tombole je znašal 19.786.65 D. Od tega smo sklepni odborovi seje kupili za »Posvetovalnico za matere« v Strossmayerjevi ulici plenice za revne dojenčke za svoto 1.416.80 D, ostalo svoto pa 18.369.85 D smo naložili k zbirki za Otroško bolnico. Izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so sodelovali pri našem delu. Zahvaljujemo se gospodu mestnemu županu Grčarju za sodelovanje, mestnemu magistratu za postavitev odra, »Požarni brambor« za sodelovanje, vsem cenjenim šolskim vodstvom in ravnateljstvom za pomoč pri razprodaji kart — istotako vsem trgovinam in trafikam, kiso nam v tem oziru pomagale, kakor tudi posameznim našim članicam. Zlasti pa se še ponovno zahvaljujemo vsem cenjenim trgovcem in podjetjem, ki so nam s svojimi vedomskimi darovi omogočili prireditve naše tombole. Zbirka za zgradbo Otroške bolnice je s tem dosegla 145.599.85 D. — Mariborsko slovensko žensko društvo.

m Zahvala: Svoječas nam od tvrde Uher obljubljeni voz premoga za tombolo v prid Otroške bolnice nam je sedaj podarila naslednica te tvrde, transportna družba Intercontinental, za kar bodi izražena cenjeni tvrdki naša prav prisrčna zahvala. — Mariborsko slovensko žensko društvo.

m Obisk celjske gostilničarske in hotelirske šole v Mariboru. Danes 16. tm. so prispeli v Maribor učenci celjske gostilničarske in hotelirske šole pod vodstvom ustanoviteljev in voditeljev šole. Dopoldan so si detaljno ogledali Götzovo pivovarno in njeno obratovanje, popoldne pa vinarsko in sadjarsko šolo. V obeh podjetjih so bili zelo prijazno sprejeti. Opoldan so imeli pri Götzu skupen obed, tekom katerega je hotelir g. Martinović izrekel podjetju v imenu učencev toplo zahvalo za ljubezniv sprejem, g. Joško Božič pa v imenu zveze gostilničarskih združenj. Podobni izleti so strokovno in za splošno izobrazbo našega gostilničarskega naraščaja naravnost ogromnega pomena.

m Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Mesto venca na grob t. g. notarja Bašu je podaril g. notar Rudolf Kramer v Dolnji Lendavi, znesek 500 D. Prisrčna hvala!

m Tujci v Mariboru. Dne 16. majnika je bilo prijavičenih v Mariboru 77 tujcev in sicer: Meran 19, Privat-hotel 6, Zamorec 23, Zlati konj 9, Črni orel 6, Kosovo 5, Pri grozdu 3, Halbwild 3, Pri Jelenu 1, Zokaly 1.

m Policijske prijave. Dne 16. majnika je bilo podanih potom varnostne straže 34 prijavi in sicer radi sledečih deliktov: lahka telesna poškodba in tatvina 1, potepuštvu 2, odgon iz Avstrije 6, tatvine 4, sum tatvine 1, poškodovanje javnih nasadov 1, prepovedan ribolov 1, prestopek obrtnega reda 1, prekoračenje policijske ure 1, prestopek cestnega reda 1, prepovedan prehod preko železniške proge 1, prestopek prometnega reda za avtomobile 2, in prijave izgubljenih predmetov 2.

m Kaj vse kradejo. Posesnica Alice Savi je prijavila, da je včeraj popoldne odnesel neznan moški z njene hiše v Strossmayerjevi ulici kletno okno, vredno 300 D. Kdo je to storil, ni znano. Nek

deček pripoveduje, da je videl nekega moškega, kako je smel okno ter ga odnesel po Koroški cesti. Kmalu se bo zgodilo, da bod začeli krasti tudi hišna vrata in nazadnje kar cele hiše. — Gostilničarka Nendl je prijavila, da ji je neznan dolgoprstnež odnesel iz nezaklenjenega podstrešja tridelno žimnico, vredno 1500 Din.

m Nesreča v Gosposki ulici. Danes popoldne krog 11. ure se je pripetila v Gosposki ulici nesreča, koje žrtev je postala 86-letna beračica Veronika Pesek, doma iz Spodnjega Dupleka pri Mariboru. Peskova je redno prihajala vsak petek v Maribor beračit in tudi danes ni izostala. Ko je obhodila svoj »rajon«, je šla v vežo hiše v Gosposki ulici št. 4, kjer je štela naberačen denar. V tem je privozil kočijaž trgovca Požarja ter peljal z ulice na dvorišče. Po stari navadi je že oddaleč kričal svoj običajni »hop!« Ko ni opazil nikogar, je zapeljal v vežo. Tu je naenkrat zapazil, da se mota pod kolesi neko ženšče, toda predno je mogel konje ustaviti, je že šlo oboje koles prek na tleh ležeče Veronike Pesek, ki je ostala na mestu mrtva. Komisija je dognala, da kočijaža ne zadene nobena krivda. Pesek je bila gluha in ni slišala svarilnega klica kočijaža. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

m Hugo Hugo, najpopularnejši hrvaški komikar, od 16. maja naprej v klub-baru. 1771

m Uradniška menza priredi v soboto 17. maja ob 20. uri v kazinskem poslopju družabni večer za svoje člane in po njih upeljene goste.

VOLILNI IMENIKI

(za občinske in skupščinske volitve) za mesto Maribor so za pristase Demokratiške stranke oziroma člane Pol. in gosp. društev za II. in III. I. in IV. in V. okraj na vpogled v pisarni oblastnega tajništva JDS v Mariboru, Cankarjeva ul. 1, dnevno razun nedelje, med 9. in 12. uro dop. ter 3. in 5. uro pop. Somišljeniki, imeniki so pomanjkljivi, zato naj se vsak prepriča, če je vpisan.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Petek, 16. maja, zaprto.
Sobota, 7. maja »Čardaška kneginja«, Abon. B.
Nedelja, 18. maja »Čardaška kneginja«, Ab. E.
Ponedeljek, 19. maja zaprto.

—□—

Za Hudočestvenike rezervirane vstopnice naj se dvignejo v gledališki blagajni (odprta vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure) najkasneje do ponedeljka 19. maja. — Ker zanimanje za odlične umetnike od dne do dne narašča in je sedaj zelo veliko, opozarjamo, naj si vsakdo čimprej preskrbi vstopnice.

Film.

Mestni kino. »Don Juan in Fausta«, življenje in pustolovščine največjega ženskara sveta v 2 epohah; v glavni vlogi Jacques Catelan in Marcelle Pradot; I. epoha v 6 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

JDS.

DRUŽABNI VEČER priredi »Gosp. in politično društvo za magdalenski okraj« v soboto 17. tm. ob 20. uri v prostorih gostilne Balon na Pobrežju. — Vstopnine ni. Mariborski somišljeniki so uljudno vabljeni, da se v velikem številu udeležijo.

Orjuna.

Družabni večer Orjune Maribor - Studenci se vrši dne 24. maja ob 20. uri v restavraciji »Jadrane« (Maglica) Rotovski trg. Vse brate in sestre vabimo k udeležbi!

Orjuna Studenci poziva svoje članstvo, da se v obilnem številu udeležijo odkritja Malgajevega spomenika v Guštanju dne 29. tm. Za članstvo v kroju je udeležba obvezna. Prijaviti se je v tajništvo ob navadnih uradnih urah.

Naš nov roman.

Zadnjič smo napovedali roman M. Arcibaševa: »Landejeva smrt«. Iz raznih razlogov pa smo ta roman odložili in prihodno v prihodnjih dneh objavljati prevod veleznimivega romana francoskega pisatelja Louisa Couperusa:

„Zaljubljeni osel“.

Roman se dogaja v stari Tesaliji in opisuje čudovite zgodbe zaljubljenega Charmidesa, ki so ga čarovnice pretvorile v osla, dokler ga ni zvestoba do njegove izvoljenke rešila. Roman je pisal tako napeto, da je doživel pri izbiri in razvajanju francoski publiki veliko izdaj in je preložen v številne jezike.

Sokolstvo.

Odkritje Malgajevega spomenika v Guštanju.

Povodom 5. obletnice osvoboditve Mežiške doline bo 29. maja tl. v Guštanju velika manifestacijska slovesnost. Ob tej priliki se bo odkril tudi spomenik v bojih za osvobodjenje Koroške padlemu junaku Francetu Malgaju, ki je padel dne 6. maja 1919 tik Guštanj. Njegovo mrtvo truplo je prišlo v roke Nemcem. Oskrunili so ga na najostudnejši način ter ga nato opljuvanega in razmesarjenega pokopali na pokopališču v Guštanju. Manifestacija je zamišljena v velikem obsegu in bodo pri njej sodelovale vse narodne korporacije.

Koroško sokolsko okrožje priredi na čast slavnosti in v počastitev padlega brata ta dan v Guštanju svoj okrožni zlet. Na poziv starešinstva JSS sodeluje ta pri tej slavnosti tudi celjska in mariborska župa. Odbor mariborskega sokolskega društva pozivlja radi tega svoje članstvo, da se udeležijo te proslave v kroju v čim večjem številu. Voznja po železnici bo polovična za članstvo, ki bo dobilo za to potrebne legitimacije v društveni pisarni v Nar. domu. Čas se bo še pravočasno naznanil. Da pa bo mogel odbor za odkritje spomenika pravočasno preskrbeti potrebno število žel. voz in event. posebni vlak, se pozivlja članstvo, da javi svojo udeležbo na zletu radi prijave odboru za Malgajev spomenik v društveni pisarni v sredo 7. maja od 6. do 7. ure pop. in v nedeljo od pol 11. do pol 12. ure. Prijavi se vsakdo tudi lahko pismeno odboru sokol. društva do 11. tm.

Odbor sprejema do 15. tm. tudi še prijave za pokrajinski zlet v Sarajevu. Članstvo se opozarja, da so društvene uradne ure vsako sredo od 18.—19. in vsako nedeljo od pol 11. do pol 12. ure v društveni sobi v Nar. domu. Takrat lahko vsakdo poravnava svojo članarino in dobi vse zaželenje informacije. Zdravo!

o Načelstvo Kola Jahačev obvešča vse brate, da se vrši vežba v jahanju v soboto, 17. tm. ob 18. uri popoldne, prihodnja pa v nedeljo ob 8. uri zjutraj. Bratje, ki ste določeni za javni nastop, posrečaje marljivo in redno vežbanje. Zdravo!

o Vse sestre in bratje, kateri običajno sodelujejo pri naših prireditvah in kateri so voljni na kakršenkoli način pomagati pri veselici, katera se vrši 1. junija po javnem nastopu v Narodnem domu, naj se udeležijo sigurno seje veselice odseka, ki se vrši v petek 16. tm. ob 8. uri v restavraciji Narod. doma. — Načelnik.

o Sokolsko društvo v Studencih priredi v soboto dne 17. maja ob 20. uri zvečer telovadno akademijo v prostorih Sokolskega doma v Studencih. Po akademiji prosta zabava in ples. — Predprodnje vstopnice pri tvrdki A. Ellinger, Kralja Petra trg.

o Akademija Sok. društva v Studencih naj pokaže, da znajo tudi Mariborčani

ni ceniti požrtvovalno delo male sokolske pešice, ki pa stoji trdno in z žilavim delom stremi za dosego sokolskih ciljev. Mariborčani, udeležite se je v čim večjem številu! — Marib. Sokolska župa.

Kultura in umetnost

Kako Čehi slavijo Smetanov spomin.

V ponedeljek dne 12. tm., na dan, ko je Bedřich Smetana za vedno zatisnil oči, so bile zaključene v Pragi slavnostne proslave povodom 100letnice njegovega rojstva. Kakor znano, so proslave trajale več mesecev. Tega dne popoldne je bila v praški umobolnici odkrita spominska plošča in sicer v sobi, v kateri je mojster pred 40 leti izdihnil. Soba je urejena natančno tako, kakršna je bila na dan njegove smrti. Postelja, na kateri je mojster ležal in umrl, je bila vsa posuta s cveticami in venci. Soba bo še poznim potomcem ohranjena v sedanjem stanju kakor na pr. soba Goethejeve in Schillerjeve smrti v Weimarju. V sobi no steno je bila vzdignana plošča z nadpisom: »Tu je izdihnil svojo veliko dušo dne 12. maja 1884 Bedřich Smetana«. — Iznad teh besed je označeno tisto mesto iz njegovega kvarteta »Iz mojega življenja«, kjer je Smetana z visokim C izrazil nastop svoje boleznin in gluhoti. Proslava v umobolnici se je izvršila na krasni široki terasi impozantnega poslopja. Otvoril jo je kvartet rogov, nakar sta govorila znani psihijater dr. Heverock in dr. Jindřich Pichert. Pevsko društvo »Smetana« je zapelo nekoliko mojstrskih zborov. Zanimiv del proslave je bilo čitanje bolniškega dnevnika; tu je zapisan potek mojstrove boleznin in nje končna diagnoza v smislu današnje medicinske vede. Slavnost je bila zaključena s Smetanovo »Molitvijo« in državno himno. Zvečer je bil zaključen Smetanov jubilarni cikel z izvedbo novonastudirane »Libuše«.

S tem pa še Smetanovi dnevi niso končani. Na mednarodnih pevskih slavnostih bo imela njegova glasba častno mesto. Številne proslave so napovedane v notranjosti Češke. Tako bo v mojstrovem rodnem mestu Litomyšlu slovesno odkrit monumentalen, 7 m. visok spomenik, delo češkega kiparja Stursa. Koncem maja bo odkrit Smetanov spomenik v Lamberku pri Melniku, kjer je Smetana navadno živel čez poletje in komponiral velik del »Prodane neveste«. — Spominska plošča bo postavljena tudi v Jablenici, v gozdarjevi hiši med gozdovi, kjer je mojster preživel pri svojem zetu zadnjih 10 let pred smrtjo in na gimnaziji v Plznu, kjer je študiral.

Vsa ta odkritja bodo izvršena na zelo slovesen način. Sodelovala bodo najodličnejša češka pevska in muzikalna društva. Podobno se bodo Smetanove slavnosti vršile po vsej ostali Češkoslovski, celo v najmanjših vaseh. Češki narod se misli na ta način vsaj nekoliko oddolžiti svojemu velikemu narodnemu buditelju in geniju, ki je prvi dal Čehom čedno mesto v zgodovini svetovne glasbe.

Mi se spominjamo Preradovičevih verzov:

Narod samo, koji si mrtve štuje,
Na prošlosti budućnost si snuje.

Objave.

§ 18. maj je tu, dan majniške proslave, katero priredi Olepševalno društvo za Magdalensko predmestje v krasnem vrtu gostilne Kraino pd. Stamtz v Radvanju. Zabava imenitna. Pot od drž. mostu je rudeče markirana. Na Kralja Petra trgu čaka avto. Dopoldne od 11. do pol 15. ure v Magdalenskem parku koncert vojaške godbe.

§ Hišni posestniki! Dne 19. maja tl. ob 7. uri zvečer se vrši v mali Götzovi dvorani občni zbor društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico. Ker se smejo vdeležiti tega zbora po društvenih pravilih samo člani društva, se opozarja, da vsi hišni posestniki, kateri še niso člani društva, naj se pustijo vpisati, da se pri vstopu k občnemu zboru lahko izkažejo s člansko izkaznico. Vpisovanje se vrši vsak dan od 9. do 12. ure predpoldne v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 8.

—□—

Turistika in sport.

Kolesarsko društvo »Perun« pozivlja vse svoje člane 18. tm. na izlet v Sv. Kungoto. Zbirališče ob pol 15. uri v Narodnem domu. Zdravo!

Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu, podružnica Sljeme, priredi v nedeljo 18. tm. skupni izlet na Lisco pri Celju.

Gospodarstvo.

III. kongres jugoslov. čebelarstva društva, katerega se udeležijo čebelarji iz cele države, se vrši koncem avgusta tl. v Beogradu.

g II. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zalec, SHS, dne 15. maja 1924. V minuli poročilni dobi je sedem dni deževalo in povprečno jutrajna temperatura je znašala le 7° R. kar se mora označiti kot razvoju rastline neugodno; v kljub temu se pa v zgodaj obrezanih in dobro negovanih nasadih najdejo do 2 m visoki, krepki poganki. — Sedaj se pečajo hmeljarji s privezovanjem trt, z okopavanjem in trebljenjem hmeljskih vrst. S hmeljem zasajena ploskev se je za približno 20—30% povečala. Zaloge hmelja so le še v rokah trgovine. — Društveno vodstvo.

g Praški velesejm. V Pragi se vrši tega leta od 21.—28. septembra veliki sejm, ki ga z velikim zanimanjem pričakujejo industrijski in trgovski krogi Češkoslovaške in inozemstva. Poleg običajnega industrijskega sejma bo letos pri tej priliki tudi II. razstava Zveze češkoslovaških mest, ki se bo udeležila praškega velesejma s programom: »Normalizacija, tipizacija in specializacija mestnih potrebščin«. Razven češke industrije razstavlja na praškem velesejmu vedno tudi industrija in agrarna produkcija drugih dežel, ali privatno po poedinah firmah, ali oficijelno s sodelovanjem države, ali javnih strokovnih korporacij. —

Firme, ki bi se zanimale za sodelovanje, lahko dobijo informacije pri vseh konzulatih. Obvezne prijave za letošnji jesenski velesejm se morejo dostaviti sejmski upravi v Pragi ali direktno, ali po češkoslovaškem konzulatu najkasneje do 15. junija tl.

g Proti nazadnjaški odredbi železniške uprave. Slovenski izvozniki drv so stavljali na vagonse pošiljatve svoje table in reklamne lističe, da bi se na vseh postajah moglo videti, odkod je roba. Ti vagoni so potekali in še danes potujejo preko Avstrije v Švico in na Francosko, potem v Italijo, Grčijo itd. Železniška uprava je zdaj to reklamo zabranila, češ da se kvarijo vagoni, v kljub temu, da je lesni trgovini ta vrsta reklame zelo mnogo koristila. Vrhunec birokratizma pa leži v tem, da je zabranjena reklama tudi na lesu samem, kjer se ne poškoduje vagon. Železniška uprava zabranjuje našim lesnim trgovcem pisanje reklame na njihovi lastni robi in nikdo ne ve, zakaj se to dela.

Izpred sodišča.

Orožnike dolži pristranosti.

Posesnik Jožef Golob v Zavrhu, okraj Sv. Lenart v Slov. goricah, živi v sovražstvu z gostilničarjem Konradom Pihler v Čermlešaku zaradi etga, ker ga je baje Pihler že večkrat ovadil. Jezi se tudi nad njim, ker ne more dobiti gostilniške koncesije, ker ima Pihler gostilno in radi tega ni lokalne potrebe. Da bi škodoval Pihlerju, ga je ovadil pri vojnem okrogu v Mariboru, da poseduje konjsko opremo, ki je bila ukradena nekemu kapetanu v Mariboru. — Ovdatelj predlaga v tej vlogi, da naj izvrši hišno preiskavo vojaška patrulja, ker je že svoje dni poizvedovalo orožništvo pri Sv. Barbari v Slov. gor., pa ni ničesar dognalo. Golob dolži v svoji vlogi orožništvo pri Sv. Barbari in pri Sv.

Lenartu v Slov. gor. pristranosti v izvrševanju svoje službe. On prizna mu očitano dejanje, pravi pa, da je dobil od drugih oseb napačne informacije. — Okrožno sodišče ga je obsodilo radi pregreška po § 104. srb. k. z. na 1000 Din. denarne globe.

Drevje kradel in orožnike žalil.

23letni delavec Konrad Hriberšek v Lancivasi, okraj Ptuj, je dne 12. oktobra 1923 ukradel iz gozda Jurija Pal v Barislavcih 2 borovi drevesi in 3 kupe borovih vej. Pri tatvini sta ga zasačila orožnika Anton Šmaucar in Ivan Otoničar, katera je zasačen v svoji razburjenosti razžalil z besedami: »Kaj Vas briga, Vi mene sploh nimate pravice vprašati, tukaj so barislovski gozdi, kjer imajo samo barislovski orožniki pravico in ne vi.« Hriberšek, ki mu očitana dejanja prizna, je bil obsojen radi pregreška po § 104. srb. k. z. in prestopka tatvine na 14 dni strogega zapora.

Nepoholjšljiv.

26letni tesar Anton Pivec v Selnici ob Muri, ki je že desetkrat predkaznovan, med tem šestkrat radi tatvine, je osumljen, da je ukradel dne 27. marca nekaj po 12. uri opoldan Antonu Serjanu iz veže okrožnega sodišča v Mariboru kolo. Okrožno sodišče ga je kljub tajenju obsodilo radi hudodelstva tatvine na 10 mesecev težke ječe.

Granata v kaplanovi kleti.

24letni posestniški sin Anton Kolarič v Janeževcih, nadalje 26 krojač Gabrijel Vezjak v Dristeli in 23letni organist Ludvik Pečnik v Tržiču, so nasprotniki kaplana Franca Lužar pri Sv. Urbanu, okraj Ptuj. V noči na 4. aprila 1923 so se vsi trije kaplanovi sovražniki nahajali v Ramšakovi gostilni pri Sv. Urbanu. Tam so se dogovorili, da vržejo bombo v kaplanovo klet, kjer se je nahajalo 9 polovnjakov vina, da mu uničijo sode in vino. Granato je prinesel Kolarič, ki jo je prejel par dni poprej od Vezjaka. —

Približno ob 3. uri ponoči so fantje prišli mimo kaplanove kleti. Na prigovarjanje Vezjaka in Pečnika je Kolarič strl šipo na oknu kaplanove kleti, vžgal vžigalno vrstico na granato in jo vrgel v klet. Granata je eksplodirala in so drobci poškodovali en sod. Škoda znaša približno 400 K. Kolarič in Vezjak priznata svoje dejanje in pravita, da so hoteli kaplana le prestrašiti, dočim Pečnik taji. Obsojeni so bili vsi trije radi hudodelstva javnega nasilstva, Vezjak in Kolarič, ki sta posedovala granato, ki je nabita z ekrazitom, tudi radi prestopka zakona o razstreljivih in sicer vsak na 5 mesecev težke ječe.

»Gospod« gre v ječo.

20-letni usnjarski pomočnik Vincenc Gospod v Slovenski Bistrici, je nekega dne v mesecu februarju ukradel svoje mu mojstru Antonu Markiču telečjo kožo in za 4 pare podplato v skupni vrednosti 1800 K. Gospod, ki svoje dejanje odkritosrečno prizna, je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 6 tednov težke ječe.

Poslano.*

POSILANO.

»Straža« od 14. tm. št. 56 je prinesla članek pod naslovom: »Nekaj o v Mariboru znanih izvoznikarskih firmah Predovič in Markovič«, kjer pravi, da je tvrdka Markovič poleg Predoviča istotako »na zelo trhlili kreditnih nogah«. »Stražini« pisci bodo imeli priliko to pred sodnijo dokazati, mojim poslovnim prijateljem pa je vedno na razpolago dokaz o našem imovinskem in kreditnem stanju. V 4letih svojega bivanja v Mariboru nisem rabil kredita, najmanj pa še od »Stražinih« jezuitov.

Božidar Jovanović.

pooblaščen zastopnik D. S. Markoviča.

*) Za vsebino uredništvo ne prevzame odgovornosti.

Mala oznanila.

Inteligentne mlade pomožne delavke za čisto in mirno delo išče za takoj »Volta« d. d., Maribor. 972

Kontoristinja, večša slovenskega in nemškega jezika, ter samostalna v knjigovodstvu in korespondenci, se sprejme v stalno službo. Pismene ponudbe je nasloviti priporočeno na P. J. Klefisch, izvoz jajc, Ptuj. 1042 3—2

Pozor!!! Naznanjam vsemu cenjenemu občinstvu, da otvorim čevljarstvo delavnico in zalogo obnavla 19. maja 1924 in prošim moje nekdanje in sedanje odjemalce naj se poslužijo še za naprej, ker bom vse po najnižjih cenah izvrševal nove, po meri in vsakokratovrstna popravila. Se priporočam Viktor Šenk, Tržaška cesta št. 1. 1051

Gostilničarji pozor! Vseled selitve trgovine razprodajam po najnižjih cenah prvovrstna ljutemerska in haloška vina letnik 1921, 1922 in 1923 od 56 litrov naprej. Gjuro Valjak, Maribor, Mlinska ulica št. 2, 1028 3—3

Kolje cepano, žagano, okroglo in 2 metersko prodaja po najnižjih cenah tvrtka Gnilesek, Maribor, Razlagova ulica 25. 988 5—4

Kupim sesalke za vino z gumijastimi cevmi. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Sesalka«. 1049 4—1

Kompletno lepo urejeno stanovanje 3 sob, kuhinje in kopalnice v sredini mesta cenno na prodaj. Naslov pove uprava. 1044 2—2

23 m² rezanega lesa, 5-70 dolg, 20 do 35 mm debel zelo lepo blago, se ugodno prodaja. Izve se v Aleksandrovi cesti št. 31. 1047 2—1

Pestelje 80 D, omara 120, peč 80, sobna kredenca 800, divan 250 D, kompletna spalnica tri di les, jedilnica, posode, mize in drugo na prodaj. Vpraša se: Rotovžki trg 8, I. nadstr. levo. 1050

Novo pohištvo, še ne pobarvano, radi selitve na prodaj. Jezdarska ulica št. 8, I. nadstr. vrata št. 19. 1038 3—2

Vinotoč

KORBER v Lajtersbergu 1048
zopet otvorjen.

Občeznano časopisno podjetje

evropskega glasu se radi nujne preselitve v polnem obratu ugodno z vsem inventarjem prodaja. Upeljiva tekem 14 dni; nobene pasive.

Pojasnila se dobe pri Oglasnem zavodu Verslč, Maribor, pod »Zlata jama 248«, ali pri upravi »Tabora«. 967

Proda se posestvo blizu Ptuja ob glavni cesti.

Mesto pripravno za trgovino. Poizvedbe pri Ivan in Marija Lašič, pos. v Štuki pri Ptju.

Podpirajte slovenske tvrdke!

BEOGRAD

POENKAREOVA
ULICA BR. 10
TELEFON 23-90

Brzjavlj:
GANZ

JUGOSLAVENSKO

GANZ

DIONIČKO DRUŠTVO

GLAVNA ZASTUPSTVA
ZA KRALJEVINU S. H. S.

Ganz & Comp. — Danubius

Maschinen-, Waggon- und Schiffbau Aktiengesellschaft

Ganz'sche Elektrizitäts-Aktiengesellschaft

Leobersdorfer Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft

ZAGREB

DRAŠKOVIČEVA
ULICA BR. 27
TELEFON 15-87

Brzjavlj:
GANZ

PROIZVODI:

vagoni • sastavni delovi vagona • točkovi za željeznice • vagoneti i materijal za uskotračne industrijske željeznice i rudokope • benzinske i elektr. lokomotive • brodovi • dizalice • elevatori teretni • automobili • mostovi željezne konstrukcije • Diesel-motori • motori za benzin i plin • veliki plinski motori • mlinski valjci • turbine za vodu • centrifugalne i turbinske pumpe • strojevi za ciglane • drobitice • parni kotlovi • rezervoari • željeznički gornji ustroj i sigurnosni uređaji • strojevi za brodove • metalni, željezni i čelični odlijevali i t. d.

Električni generatori za sve vrste struje • elektro motori • turbogeneratori • transformatori • brojlari aparati za ukapčanje struje • električne lokomotive • tramway i t. d.

Projektiranje i gradnja hidroelektranih i kalorinih centrala. Dobavljamo uređaje za kompletne ciglane, tvornice za gips i cement, te za brketiranje pilotine i drugih materijala.

Ekonomiziranje pogona parnih kotlova (sa usklađenim patentiranimi Bahcock potapljenih stepenastih roštilja).

Tehničke savjete i sa zahtjev posjet specijalnih inženjera besplatno.

Velika bogato snabdjevena skladišta u Zagrebu i Beogradu.

ČOKOLADA, BONBONI I KAKAO

TALMONE

najbolji

Glavno zastupstvo za Kraljevinu SHS:

RADE KUNDIČ, ZAGREB

Medulićeva ul. 4 priz.